

PROCHO

vydává prochor

píše bohumír procházka

ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí □ <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php> □ 1.prosinec 2005 č.12/ 05

Abychme se nenechali otrávit**At' se na nás holky (kluci) usmívají**At' za nás zdravotní pojišťovna, byť ji ovládá kdokoli, nemusí vyplatit ani korunu**

PF 2006

proChor

Bilance Zdeňka Šindlara

Když zahajoval Jasan Burin v jičínské galerii výstavu Zdeňka Šindlara, použil výraz „zdánlivý realismus“. Na zvědavém divákovi je, aby ho mezi obrazy, kresbami a grafikami našel. Pokud ovšem nechce vychutnat si podívanou jen tak. S potěšením z barev tvarů. Taky je možné přijmout návštěvu galerie jako procházku. Jičínem, Prahou, Londýnem. Nebo podél moří rozličných.

Zdeňk Šindlar je architekt a na jeho díle je to vidět. Mírně kostrbatá linie vykreslí stavby, zejména historické, tak aby byly příjemné na podívání a dílo zůstalo kumštem. I když obloha zůstává většinou nevykreslena, autor střízlivě hospodaří s barvou a ona ozvláštňuje plochu.

Pravda, samo kreslení a malování neuživí žádného malíře. Přesto by popisky u obrazů nemusely být zároveň cenovkami. Neboť cena je záležitost intimní, platná mezi malířem a kupcem. A stačí tedy nabídkový list – ceník u pokladny. A divák nechť si hodnotí obraz podle toho, jaké potěšení mu dívání přináší.

Nejstarší dataci našel jsem z roku 1961. To bylo malířovi, tehdy studentovi, 22 let. Můžeme tedy jičínskou výstavu považovat za průřez dosavadní Šindlarovou tvorbou.

A je to

Vize o zřízení kulturní kavárny na rohu zámku po Komerční bance se rozplynula v penězích. Kam se poděl záměr na galerii, prostor pro besedy, literární večery Po tom co krásné prostory byly více než rok prázdné, po tom, co vítěz někdejšího výběru Divá Bára (och ty krásné plány!) tam nenastoupila, přesto si udělala u radnice slušný dloužek, je rozhodnuto. Firma PRONUPTIA PARIS bude tu provozovat svatební salón za 2600Kč/m2 za rok. Když vynásobíme koruny plochou, dostaneme se k částce, která se jen trochu liší od peněz, které dala radnice na podzim házenkářům mimo rozpočet a grantové řízení. Nebo k částce, která je jen o málo menší než peníze, které byly letos rozděleny na všechny kulturní granty. Kolik se ztratilo tím, že prostory nebyly tak dlouho využity, i když jakýs nájem byl, taky by se dalo spočítat.

O kolik se přichází tím, jak je radnice vstřícná k některému kulturnímu konání, to se na koruny spočítat nedá. Třeba nám to jednou spočítají naši potomci.

Listopadové bubliny

Schází se 17. v 17 u kašny každoročně a vždycky je to jiné. Letos rozdal Jirka bublifuky a ukončení socialismu oslavili jsme po zapálení svíček těmi krásnými duhovými koulemi. Jejich symboliku domýšlet si může každý po svém. Jaromír tvrdil, že ta jeho je největší, nechali jsme ho při tom, ale stejně si to každý myslel o té své kouli.

Pomalou ale zřetelně mění se osazenstvo. Nechodí už Karel Svoboda, oni ho tam shora nepouštějí. A nemají to tam s ním lehké, on moc nikoho nepustil ke slovu. Ale k polistopadovému dění v Jičíně patří. Nechodí ani jeden politik, který to z nás dotáhl nejvýš. Zajisté chodí na jiná setkání, kde by s bublifukem asi neuspěl. Ostatně do senátu se teď volit nebude, tak co by v tom sněhu u kašny dělal.

Ta skupina, co se tu schází, je tuze různorodá. Věkem, náboženským přesvědčením, i náturou. To je dobře. Ale přesto se najde jedno zdůvodnění, jací jsme tu ti, co spolu mluvíme. I když je to pro našeho pana prezidenta téměř hanlivé slovo, ti, co ke kašně chodíme, hlásíme se k pojmu občanská společnost. A že většina patří mezi generaci mladší, z toho máme radost velikou.

Je příznakem dnešní doby, že revolucionáři z listopadu jsou buď ve vysoké politice, či jinak za vodou, nebo naopak kdesi na zahrádce, či dělají takovou tu mravenčí, tolik potřebnou práci pro lidi.

Baba Yaga v zahradě

Podivné představení pro tři lidi, loutky a malou lesní hudbu. Tak stojí na plakátě na plotě zahrady naproti Rumcajsově ševcovně. Věru nebyvají Jičíňáci, ani Nejičíňáci zvyklí, že pohádka o babě Yaze může mít takovou podobu. Herci, animátoři, muzikanti, výtvarníci: Radka Mizerová, Ridina Ahmedová a Robert Smolík. Počkali až na první letošní snůh, aby představení mělo atmosféru. Řeč věru není jen o tom, jak se chová improvizované elektrické osvětlení ve vlhku ba přímo moku.

Kdyby měla v úvodu zaznít klíčová slova, tak by zněla: POETIČNOST, NÁPADITOST, VÝTVARNÉ CÍTĚNÍ SVĚTLEM UMOCNĚNÉ, NEOBVYKLOST. Když mluvila Radka zjara o svém záměru, zněla slova „paměť zahrady“. Ano, ta zahrada s několika stromy, trávou, bazénkem zalejvacím a prkennou boudou, ta celá byla jevištěm a diváci si za panenkami a jejich herci chodili. Ano, nikoli loutky, ale panenky. Nikoli hudební nástroje, ale všechny kovové trubky a jiné pozůstatky, které se na zahradě našly. Jaký to zajímavý zvuk. I balón, opravdový horkovzdušný balón tu létal. Panenky přijížděly ze tmy na scénu po neviditelné lanové dráze, pak zase v košíku pluly studenou vodou. Poklička u kafe sama se otvírala, podivné plody rodil malý strom ...

Radka Mizerová opět otevřela pro Jičínské svou zahradu. Kromě toho, že s přáteli připravili milé představení, nabízí i zajímavý prostor pro mnohé kulturní konání. Při napojení na Rumcajsovu ševcovnu je tu úžasná podmínka na mnohé další překvapení.

Je škoda, že tenhle bohubilý počín zůstal mimo zájem jičínských medií.

Baba Yaga a sníh

Tanec o životě

Mnoho lidí píše si o svých životech. Pro sebe, pro rodinu, někteří i pro lidstvo. Někteří začínají nesebekriticky v dost útlém věku, někteří si o svém životě dokonce nechají psát. Pisatele si zaplatí, to o čem si myslí, že je sláva, sklízějí pak oni.

Iva Gottlieblová o svém životě tančí. S Kristýnou Lhotákovou a muzikantem Ladislavem Soukupem vstoupili na prkna divadla Archa a představení nazvali Otázka pro příští rok.

Stůl se zvukovou aparaturou, černá plocha, černé pozadí zvané horizont. Nemnoho slov, něco muziky, nemnoho rekvizit. A pohyb. Hlavně pohyb. Jak úsporným a jednoduchým gestem dají se vyslovit životní prožitky ... Ten, kdo zná životní pouť paní IG, pochopí jistě víc. Vysvětlí si symboliku gest, pohybů. Možná tak mělo by se do divadla přijít. Nepřekvapí ho, že uprostřed představení vyzve protagonistka vybraného diváka k tanci. Na scéně pak tančí několik párů. I ti, kteří o sobě tvrdí, že vůbec tančit neumí. Bylo to domluvené, řeknou ostatní. Nebylo. A přesto v kole sešli se ti, kdož spolu dávnou řádku roků zpět spolupracovali. Náhoda? Nebo je to onen podivný vliv podivného fenomenu zvaného umění?

Nesourodé fórm

Poněkud nesourodé fórum cestovního ruchu sešlo se ve čtvrtek 3. 11. v zámku. Přijeli z Turnova a mluvili o zájmovém sdružení obcí Český ráj, co může udělat pro cestovní ruch a potažmo pro podnikatele. A taky o tom, že Český ráj (území,

nikoli sdružení obcí) byl zařazen mezi Evropské geoparky UNESCO. A hlavně, že není orgán, který by to spravoval a že až za tři roky přijede kontrola, tak by nemusela být spokojená. A Ministerstvo kultury prý dělá mrtvého brouka. Do toho řekli jičínský podnikatelé, že radnice zabila město tím, že se musí platit hned první hodina parkování na náměstí a že ubývají zákazníci.

Ještě řekl pan Komárek, že v Jičíně se nic neděje a že stokorunové vstupné v sobotu na JMP není dobré. Řekl to jinak, oni lidi, když jsou přesvědčeni o své pravdě, moc nevolí slova. A nebyl sám.

Inu, tyhle dvě věci (geoparky a parkovné) moc nejdou dohromady, i když mají stejná slovní základ. Zarážející je, do čeho si ti lidé to kulturní dění zúžili. A jak ho vidí. Protiargument, obhajoba, se neobjevil. Nevím, zda pan K třeba ví, že existuje KAM, že bylo Jičínské léto, že v Jičíně kromě kulturních institucí profesionálních pracuje na dvacet rozličných občanských aktivit a pracuje nejen formálně... .

Dobré je, že se všichni shodli, že je potřeba se sejít aby si podnikatelé s radnicí ty věci vyřkali. U kulatého stolu, ne jako ve třídě.

Dvojitá kultura.

Řekl mi jeden vysoko postavený pán: „Ze mne se stal kulturní člověk, chodím na koncerty.“ Radoval jsem se, ten člověk bude v budoucnu kulturu ve městě podporovat. Zejména, pokud se podaří ještě druhý jeho krok.

Ano, i když mi to mnozí budou vytýkat, i v Jičíně máme kultury dvě. První je tou první, tedy ta, kterou nám přivázejí „umělci z Prahy“. To, že sem jedou je dobré, to, že nám jičínské kulturní stánky ten kontakt zprostředkují, je pochvalné.

Ale máme tu onu druhou kulturu, tu, kterou si děláme sami. Uvedu na příkladu konce školního roku. Byla paráda na jičínském náměstí, sponzory asi dosti zaplacená, byla zahradní slavnost ve Veliši u Bodláka a Pampelišky. Část programu svépomoci, děti místní, část Honzovi přátelé z Prahy, kdo ví, zda nepřijeli jen za benzin. Nebyl jsem sám, kdo cítil ten rozdíl v atmosféře. Když šly v Jičíně děti za svatým Martinem nedávno, nejdřív si s tátou udělaly lampionky. Jak si na nich zakládaly, dělaly je přece samy. Cítíte tu odlišnost od balónek s reklamním nápisem, nebo profesionálních lampionů rozdáváných zdarma? Každá premiéra v K-klubu, každý koncert Foerstra či Smetany, výstava v knihovně, to je událost. A jiné a jiné. Zdalipak jim noviny, samospráva i jiní věnují náležitou pozornost. Jičín se přece má čím chlubit.

Posteskl si v rozhovoru Pan Herec Boris Rözner, že tisk prahne po celebritách a celebrity jsou ti ze Superstar. Pro mne jsou celebrity ty dívky, co si napsaly svou vlastní pohádku a za pomoci panenek ji o festivalu zinscenovaly. Tyhle pohádky u kašny v zámu z vlastních zdrojů si už své diváky našly. Až nás zarazila ta stovka maminek s dětmi. Které noviny o tom psaly? Kdo z funkcionářů o tom ví?

Tahle kultura je důležitá. Zdali důležitější? Každopádně si tuze zaslouží morální i hmotnou podporu. Ani nemusí být velká. Zdaleka ne taková, jaká se dává té pražské.

Zajisté chceme,

Abychom věděli o každém bohulibém kulturním konání. Abychom lidem podělovali a pozvali je na setkání – udílení Jivínského Štefana. Proto do konce roku pošlete své nominace na : prochor.jc@tiscali.cz , 493 523 492.

polemická PROCHOROVINY příloha

Musím to napsat,

protože soudím, že takové věci bychom měli pojmenovávat, říkat si je na rovinu a nahlas:

V neděli ráno četl jsem si noviny (Lidové), protože číst noviny (některé) stále se vyplácí, jsou v nich myšlenky. Noblesní pán Ivan Medek napsal: „Některých lidí si přece slušný člověk, a tím spíš slušné noviny, nemají ani všimnout, natož je zvat k rozhovoru. ... Snad je takový člověk skutečně například znalcem vína. Ale nejsem si jist, zda snad on (mohl bych jmenovat další) nepatří k tomu typu lidí, kterým by Masaryk, jak říkával, ruku nepodal.“ Ano, jde o toho pána, někdejšího volejteředitele, který se díky rozdáváním gulášům stal senátorem a teď zastupuje naši vlast v nejvyšším evropském orgánu. Však i v Jičíně byl, že? Nu doufejme, že soud nad ním bude spravedlivý.

Ne, nechci teď rozebírat, kterak takoví lidé představují pro mnohé vzor soudobé morálky a pojetí žití. Ani se nechci za tento případ nikterak schovávat.

Chci připomenout, kolik takových máme mezi sebou. Ale hlavně to, že my jsme si je naším postojem vychovali a jak si je hýčkáme, čímž v tom vlastně jedem s nimi. Pan šéfredaktor jedněch novin v Jičíně dost ošklivě pomluvil pohádkový festival a některé jeho tvůrce ještě před jeho začátkem. Průběh pak prokázal, že pravdu neměl. On se jako chlap neomluvil. Článek, který uváděl věc na pravou míru neuveřejnil. A my? Bojíme se věc pojmenovat, vlastně jsme k tomu nezaujali stanovisko (abychom se zbytečně nehádali) a pana šéfredaktora pozvali ke spolupráci na dalším festivalovém ročníku. Zajisté takový příklad není v Jičíně osamělý.

Příběh bych neuváděl, kdyby svévole pana šéfredaktora byla jediná.

I v demokracii nastávají situace, že v rukách jednoho člověka může být škodlivá moc. Ale nemůžeme si za to trochu sami?

Kačenka stále

„Dipič,“ řekla Kačenka, když jsme ji přišli ke Kačenkovým navštívit. Prostě narovinu, bez obalu dala najevo, že na nás nemá náladu. Kéž by to tak bylo i všude jinde. Si to říkat. Vladimír Komárek si to modifikoval do slušnějšího znění, když vyvěsil ceduli, že jen krátké návštěvy jsou vítány. Ale už i tu krátkou dobu musel si často vytrpět. Neboť člověk návštěvní tak často se předvádí. Nezbyvá, než Kačence závidět. Nebo to někdy zkusit narovinu, podobně jako ona.

Kačenka brouzdající. Vlastně ona nás to naučila – musí se přestat na všechno myslet, jít na náměstí, co jsou lípy a brouzdat se spadáním listů. Kačenka se umí krásně brouzdat. Poslouchá si jak to listí šustí, a vůbec namyslí na to, co budeme mít k večeři, ani na to jak papaláš P zas mluvil hloupě. Kačenka ví, že brouzdání je lék na tesklivec i přeschůzovanost. Kačenka se brouzdá pomalu, vychutnává brouzdací pohodu. Zkoušíme to po ní – nejde to. Totiž jde, ale jen do té chvíle, než se dobrouzdáme tam, kde se včera brouzдал pes a nejen brouzдал. Spadané listí je kouzelné svou barvou, zvukem, ale zrádné svou zakrývací rolí. Ostatně jako všechno v životě.

Ze zpisníku

· Volal Ivan Dědek Šmíd, sochař z Nepřívěče. Mám zveřejnit, že žádný Betlém letos nebude. Že se omlouvá z důvodu lidské blbosti. Pak 11 minut 24 vteřin (můj telefon to umí změřit) vysvětloval svou znechucenost z některých lidí okolo. Privil, že sochy prodal do kláštera a že teď komunikuje jen se zvěřaty. A pak řekl nepublikovatelnou větu, co říká Standa Penc: „Ne se do nás, my se do vás taky ne.....“

Bývalo tam v čase adventním pěkně, u něj na návsi. Svatá rodina, vánočka, koledy, sníh, nálada. Čím to je, že my, lidi, se ani v adventu nedovedeme dohodnout?

· Ve středu 16. listopadu večer bylo v Jičíně: setkání s Ivou Pekárkovou ve sklepení zámku, Den poezie LISu v knihovně, koncert EuroArtu v Porotním sále. A pak že se v Jičíně nežije kulturně, řekl by člověk, který nemá povědomost o účasti na jednotlivých akcích. Dá, nebo nedá se pořádání koordinovat, aby se do jednoho dne nesešlo tolik dění? Prý každé má své specifické návštěvníky. Nicméně na radnici (a na internetu) je dlouhodobý kalendář, kde se každý může podívat, co se v ten den chystá, a zapsat tam svůj program. A zvážít dle kalendáře den i hodinu svého konání.

Však potěšitelné je, že setkání v zámeckém sklepe otevřelo vstup dalšího místa, které přispívá kulturnímu dění ve městě. V zámku a v jeho kastelánovi Štěpánu Peroutkovi je velká naděje.

· Takyvánoce. Město si dalo záležet na vánoční výzdobě. Je svítivá, blyštivá... . Rozsvícení vánočního stromu slavnostní. Vánoční šou. Přijely Koule. Zpívají, nu spíš víc řvou. Vypadává zvuk – doprovodná muzika. Koule to za pomocí dětí zvládají i bez. Petra Páchová má krásně zrzavé vlasy. Zpívá jemněji. Pak ve spolupráci s jičínskou ZUŠ. Zejména ta první ukřičená půle ukazuje, jak se nám, některým, ty poetické vánoce posouvají. Svět se mění. Je to dobře? Není to dobře? Je to dnes.

· Ale Vánoce na bráně o první adventní neděli byly ve starém dobrém duchu. S hubníkem (ono slovo nemá nic společného s ústy paní ponocné, znamená opravdu houbovník), ponocenskou hrou Betlém, která se opakuje, ale pořád je milá, s muzikou (Bohmtrio, Fosilie, J.B.Terlecká) a špičkováním pana ponocného – věžníka patří k příjemné jičínské tradici. Populární umělkyně z Chyjic, jak praví plakát, Jana, hrála až v neděli, už se stmívalo. Když napíšu, jaká je to pěkná holka a že její texty a kytara jsou tím jejím nenápadným úsměvem umocněny, zas budu obviněn z náklonnosti k mladým dívkám. Tak místo toho připomenu, že mimo program po skončení předala kytaru panu faráři Šabakovi a ten předvedl, jaký účín má muzika ve spojení se starými církevními texty.

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ V LODŽII: PÁTEK 16. PROSINCE V 16. H.

Prochoroviny
kulturní (skoro) měsíčník.
Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín
tel. 493 523 492.
Evidenční číslo MK ČR E 13158
email: prochor.jc@tiscali.cz
Noviny vznikly s laskavou pomocí
APEL s. r. o. Jičín,
GENERALI POJIŠŤOVNA a. s.
Denisova č. 504 Jičín
tel, fax 493 523 024